

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1882.

Kolozsvár, csütörtök, január 19

Tizenkettődik évfolyam.

Előfizetési felhívás

„KELET” tizenkettődik évfolyamának első, január–márciusi évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre 16 frt.
Fél évre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 „ 50 kr.

A „Kelet” szerkesztősége.

A ROHONCZY-ÜGY.

(V.) Rohonczy képviselő ur megtévedt. Ő egy nagyon lovagias társadalmat akarna látni, egy nagyon lovagias kormányt akarna támogatni, nagyon lovagias és becsületes vállalkozókkal akarna érintkezni, ő is nagyon lovagias ember akarna lenni, s mindezt azoképpen véli a legcélszerűbben keresztül vihetni: ha az ellentábor által felhagyja magát igazgatni saját tábora ellen, s az ellen tábor tapsai és üjjongásai közt saját táborának rohan, s elkezd saját vezéreit kaszábolni.

Ezt lovagiasságnak tartja!

Ne gondolja azonban bár ki is, hogy mi ezen megjegyzéseinket azért tesszük, mert Rohonczy Gedeon képviselő egyik, vagy másik miniszterium cselekedeteit nem föltétlenül helyesli. Annymira még nem vagyunk, hogy saját pártunk képviselőitől oly mamelukságot követeljünk, mint az ellenzék követel az övétől. Mert ott merne csak valaki így lépni fel az ő pártja ellen, mint azt Rohonczy tette; sőt még azt sem kívánjuk saját pártunk képviselőitől, hogy oly tárgyaknál, mint ezek is, saját pártja eljárását akár a sajátban, akár a házban, bírálata alá ne vegye, csak arra vigyázzon mindig és attól regtegen mindig: hogy az ellenzék meg ne tapsolja őt ezért, mert akkor már rossz úton jár és akkor már nem az észlelt hibák ellen, hanem pártja ellen működik. Már akkor akarta ellen Coriolanná változott s bár testileg saját pártjának sorai közt áll, szellemileg az ellenzék sorai közt harcol, saját pártja ellen.

Es vegye figyelembe ezen tanácsunkat, bármely képviselő, állván az bármely pártban: miszerint beszédeivel az ellenpárt részéről tapsot aratni ne igyekezzon, mert az nem dicsőség soha és nem kell hozzá sem ész sem tudomány, csak kötelesség és kiméletlenség saját pártja iránt. Ezt tehát ne tartsa dicsőségnek

A KELET TÁRCZÁJA.

A SZÁMKIVETETTEK.

Ada Christen rajza.

(Folytatás.)

A veres fedelt házban lakott a „zsidó.” Szép tágas épület volt, körülbelül félig gondosan sárgára festve. A keskeny kis erkélyforma folyosó, mely körös-körül futott, keményre vert agyagból, simábbra volt leverve és sárgábbra festve, mint a többi paraszt kunyhóké. Az eresz alatt arany-sárga csöves tengcri lógett s a szatocsbolt bejárata felett még czégtábla is csüngött Sámuel nevével.

A tágas szatocsbolt, a parasztek véleménye szerint, kik évtizedek óta a zsidónak állandó vevői voltak, mérhatalmú kínosok rejtett.

— A zsidónál oda át minden lehet kapni — mondogattak négy mértföldnyi kertületben. „A zsidó”-nak hívták annak idején már Sámuel öreg apját is. Ő volt az első, kinek megengedték, hogy a faluban letelepedjék. „A zsidó”-nak hívták később az öregek fiát, ki csak érett férfi korban vette át a szatocsboltot, addig atyjának segédje volt csupán. „A zsidó”-nak hívták most az unokát is, ki a városból, hol a tudományokkal foglalkozott, egyszerre csak haza jött. Megtörve és betegesen. Nem panaszkodott el senkinek baját, csupán őz atyjának. Nem sokára ezután átvette a szatocsboltot. Az agg akarta így. Ennek halála után is ott maradt a faluban. Megfogadta atyjának a rabbi előtt az öregnek halálós ágyánál.

Évek óta magányosan élt már Sámuel,

senki; hanem saját pártjának tapsait, azt igen is, dicsőségnek tarthatja, mert míg az ellenzék tapsa mindig azt jelzi, hogy azon ügynek, melynek szolgálni akar, ártott — saját pártjának tapsa mindig azt jelzi: hogy használt.

Es ne higgye Rohonczy képviselő ur, hogy mindazokat, melyeket ő az ellenzék üjjongásai közt elmondott, más hangon és más modorban el nem mondhatta volna a nélkül, hogy a lovagiasság hitében lovagiatlanságot ne kövessen el saját pártja és barátai ellen. Abban pedig igen téved a t. képviselő ur, ha azt hiszi, hogy van kormány a világon, mely mindezt a szerint legyen képes ellenőrizni, hogy visszaélés ne történjék, akár nálunk, akár másutt: de legjobban téved, ha azt hiszi, hogy ama két pártban, mely két párt őt tapsaival megtszelte, kényelmesebben érezné magát. Mert ugyan, hogy túrné meg a Rohonczy Gedeon becsületes nyílt lelke, hogy egy párt az intrikát válassza kormányra jutása feyvereit, mint a habarék, mely kiktüdi Somssich Pált, hogy mondjon egy beszédet, mely Szapáryt elhizeleghetné Tisza mellől, hogy a becsületében megsértett pénzügyminiszter indigonalódva lép föl és indigonalódva utasít vissza minden oly feltevést: hogy őt talán nemtelen hízeltéssel meg lehetne nyerni és Tisza ellen fordítani. És ha felundurodva szól Rohonczy a Tiszaszabályozási dolgokról, mint tühretné el az ilyen nemtelen intrikákat, s hogy maradhatna egy oly párt sorai közt egy órát?

Vagy mit szólna Rohonczy a függetlenségi párt azon díszes magatartásához, miszerint még eldicsekszik vele, hogy Németh Berci nem politikai indokból sértette meg Tiszát, hanem mert Szapárynak akart vele hizelegni!

Ott ott! Oda kellene csak Rohonczy-nak menni, hogy futva fusson ki Sodomából és Gomorából, nem tekintvén még hátra se!

Hát épen azért mondjuk neki: becsülje meg a pártot, melyen áll. Kimondhatja azért, a mi nem jól van, megróhatja a mit nem lát rendjén, de magának a pártnak és kormányának megérdemelt hiteltét ne igyekezzék elrontani, mert az ő számára e kívül más pártban nincsen hely, és sem ő egy ilyen pártba, sem a párt egy olyan tagjára nem lehetne büszke sokáig.

A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnap este ülést tartott, mely a kir. Kuriauk országos képviselőválasztási ügyekben

csupán egy süket öreg cseléddel s napestig fázradott a ház körül. De éjente szakadatlanul olvasott és írt. Irt sokat és hosszasan. E mellett napról-napra halványabb és szikárabb lett. Olykor összeroskadott ott, a hol állt.

A nemesi udvar orvosa azt vélte, hogy a szegény „számtűzött” ifju testben és lélekben egyaránt megy tönkre a „ögös, felváltkodott falusi nép között. Hogy szíve, idegei, kedélye beteg. Szóval, hogy betegsége mindenütt fészkel, hol az emberi tudomány nem bírja kifizetésni!

Egy alkalommal a szegény beteg ifju a falu szélén összesült. Az „egyiptomi nő” — a hogyan nevezték, — a barna Mirza kunyhója előtt ült, mely, mint a vakond barlangja, mélyen a földbe volt ásva. A cigány leány segyélyére sietett, s reá támaszkodva, nehezen ment lakásába. A leány egész éjen át ktszében maradt ülvé. Nnm aludt, s csak olykor tapasztá fülét, a neszre figyelve, az ajtó hasadéka. A mint Sámuel reggel ismét egészségesen kijött, a leány felugrott s elszaladt. De kis idő múlva ismét előjött s azt kérdezte Sámuelnél, nem fogadj-e fel cselédnek? — Az öreg Sára elmondta neki tegnap a mezőn, hogy senki sem akar a „zsidónál” szolgálni. Hogy neki már igen terhes a dolog, s hogy drága pénzért is mit nehezen kapnak a „szombat”-ra egy-egy cselédet.

Sámuel rá sem nézett a fiatal leányra. Komolyan, majdnem szigorral, így válaszolt:

— Hová gondolsz Mirza! Egy zsidónál egy cigány nő! Azonfelül nemed tunya, tétlen faj. Házamban pedig dolgozni kell. En magam is dolgozom, míg csak egy tagom birom. Munka-

való bíráskodásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. A bizottság a törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadta.

A képviselőház közoktatásügyi bizottsága tegnap délutáni 5 órakor tartott ülésében tárgyalás alá vette a gymnasiumi és reáliskolai oktatásról szóló törvényjavaslatot. Elnök Baross Gábor, jegyző Szathmáry György; a kormány részéről jelen voltak: Trefort Ágoston vallás- és közokt. miniszter és Szász Károly miniszter tanácsos.

Baross Gábor elnök megnyitván az ülést, bemutattatott mindenekelőtt a képviselőház határozata, melylyel az erdélyi ágost. hitv. evangélikus egyház consistóriumának a tárgyalandó törvényjavaslatra vonatkozó kérvénye, a bizottsághoz utasított. Ennek kapcsán jelenti elnök, hogy a bizottság utóbbi ülésének határozatához képest, úgy ezen, mint a bizottsághoz utalt többi kérvényeknek, ugyisintén Bauszner Guidó indítványának kinyomtatása és szétosztása iránt intézkedett.

Trefort Ágoston miniszter előadja, hogy a törvényjavaslat benyújtása óta lefolyt időben majdnem minden érdekelt testület nyilatkozott, a bizottság tehát minden oldalról teljes informálva, és ennek folytán azon helyzetben van, hogy a tárgyaláshoz hozzáfoghat. Kéri is a bizottságot, fogna hozzá munkájához haladéktalanul s haszon oda, hogy már most a törvényhozás is tárgyalás alá vegye az ügyet, mert az eddigi halogatás további folytatása nem férne meg a törvényhozás méltóságával. A helyes eljárás mód tekintetéből indítványozza, hogy öt tagu albizottság küldessék ki, melynek feladata legyen: 1) a benyújtott kérvényeket s javaslatokat áttanulmányozni, az azok s a törvényjavaslat közt tenforgó eltérésekről jelentést tenni; 2) a realitások tekintetében az ajában fölmért szempontok és tekintetek megfigyelni; 3) a technikai természetű kérdésekre nézve szakértőket meghallgatni. Ez által az ügy sikeres elintézését csakis siettetetni s nem elodázhatni véli.

Bauszner Guidó elfogadja a miniszter indítványát, de arra kéri a bizottságot, válaszon az albizottságba egy szász képviselőt is, és pedig nem szólót, mert ő a kérdéssel szemben már határozott állást foglalt, melyet ezúttal is változtatlanul fenntart.

Zay Adolf is helyesli a miniszter indítványát, annál inkább, mert abban kettőnek elismerését látja: annak, hogy a bizottság előtt levő javaslat beható átdolgozást igényel, és annak, hogy a kérdés sikeres megoldása a felekezetek hozzájárulása nélkül képzelhetetlen. De ezen utóbbi szempontból szóló czélszerűbbnek tartotta volna, ha a miniszter a felekezeteket és szakértőket már a törvényjavaslat előterjesztése előtt meghallgatta volna.

kátlanúság rossz gondolatokat szül. Nem szenvedhetek magam körül dologtalan henylőket. Eredj dolgodra leány!

Kedveltségével a leány kérése felett nyelvekedett beszédének sajátos kiejtése is, s egyes hangok élessége is. Beszéde alatt a leány lassan mozgatta fejét, mint egy jól ismert zene hangjaiból. De ő rá sem nézett. Komoran nézett maga elé.

A betegnek idegessége és ingerlékenysége nyilvánult minden mozdulatában. Érezte, hogy a cigány leány ragyogó, élénk tűzű szeméi becsült halvány arcára vannak függesztve, hogy durva, feltört, szépen formált kezeire tekintenek, melyek majd öltönyének gombjait húzták-vonták, majd pedig az írótt forgatták ide-oda, majd pedig hosszú sötét szakállában dultak.

Mikor jöjnek, nos Sámuel? — szól a leány toladón, s barna karjait az asztal lapjára támasztá.

— Eredj — rivalt rá Sámuel ajtót mutatva.

— Fogadd fel Sámuel — kérte most az agg Sára is — fogadd fel nő. Minden szombat egy ezüst huszast kell fizetnünk, hogy a szomszéd cseléd tűzet gyújtson. Eltanultad a számítást jó uramnak fia? Fogadd fel a leányt. Adok neki tisztességes ruhát, s ő házába jó s cselédet lesz!

Hát jöjjen házamba, s legyen az én cselédem, — szól Sámuel kedvetlenül. Itt az előpénz leány. Pénzdarabot nyújtott át a leánynak, s félve az idegonnak közelletétől, hajának hosszú leölgő fürtöit simitgatta s maga elé bámult az asztalra, mintha nem is ő lenne az, a ki a leánynyal beszél. Mirza még mind ott állt az asztal másik oldalán s alólól kacintott fel-fel a halvány ifju arcába. Hirtelen hangosan

Hoffmann Pál hozzájárul az indítványhoz, bár czélszerűbbnek tartotta volna a beadványok tanulmányozását egy referensre bízni, azt pl. az igazságügyi bizottság teszi, a mi gyorsabban vezet czélhoz. Zay azon megjegyzését, mely szerint a miniszter indítványa arra vall, hogy a kormány javaslatát, kellőleg meg nem fontolta, helyteleníti, s úgy véli, hogyha valami hiba terhelheti a minisztert, az inkább a tulságos aggályosság lehet, s most legalább kívánatos, hogy a kormány intencióját, bár minden arra érdemes kíváncsi figyelembevételével, a legnagyobb erőlyvel igyekezzék megvalósítani.

Baross Gábor elnök constatalván, hogy a bizottság a miniszter javaslatát egyhangulag elfogadja, s a kiküldendő albizottságot tjből figyelemzetvén a feladat rendkívül komoly fontosságára, felhívja a bizottságot a választás megajtására.

Bárczay Ödön indítványozza, hogy az albizottságnak azon utasítás is adassék, mely szerint a kérvényeket benyújtó testületeket is felhívja, hogy képviselőt küldjenek ki, a bizottsággal érintkezni fog.

Elnök azon megjegyzése után, hogy ennek módját az albizottságra kell bízni, s elnök indítványa nyomán az albizottság Michl Jakab, Mikó Bálint, Kovács Albert, Zay Adolf és Hegedűs László biz. tagokból alakított meg; elnök és jegyző szintén helyet foglalnak benne.

Ezzel az ülés véget ért. (O. É.)

Országgyűlés.

jan. 16. án.

A költségvetési vitában szözlött:

Györffy Géza ki nem fogadja el a költségvetést; sajátosságának tarja, hogy a többség oly néma e költségvetéssel szemben. Ennek, nézete szerint, két oka lehet. Az egyik az, hogy vagy érzi a többség politikai tekintetben a kormánnyal szemközt inferioritását; vagy hogy tudja azt, hogy pálnuk nincs meg a természetes viszony kormány és többség között, a mely megvan más parlamentaris államokban. Mig t. i. másutt a kormány kifolyása a többségnek, nálunk talán megfordítva lehetne mondani, hogy a többség kifolyása, eredménye a kormánynak. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ily körülmények között kétszeres kötelessége volna a kormánynak, mely az ország ügyeit intézi, megmutatni azon Ariadné fonalat, melylyel a defecitok labirintusából az ország kibontakozhatik; mert addig nincs jözezime a kormánynon maradásának. Csatlakozik Eötvös határozati javaslatához.

Krisztinkovich Ede sajnálkozását fejezi ki a fölött, hogy az inség és nyomor e napjaiban a delegáció ismét megfogja szavazni a kért milliókat az ország terhére, melynek

s mégis alattomosan felkaczagott, megcsörtet fantasztikus nyakékát s bizelgön sutogva szözl:

— Mindjárt most maradok itt.

— Hát maradj most itt — morgott Sámuel. Elővett egy nagy könyvet s kiment a kertbe a nélkül, hogy tovább figyelne a cselédre.

E nap óta több hó mult el. A falusiak ámulással nézték, Mirza mily serényen dolgozik, mos, tisztogat. Csak úgy reptél a faluban ide-oda, onnan hozva, ide meg valamit vive. E mellett mindentütt vidáman és barátságosan fecsegett. Olykor meg bekandikált a templomba is az ajtó mellett, de az egyházi, ki a község irnoka és éjjeli őre is volt egy személyben, mindig elkergette a templomajtóból.

Ugyanezen hivatali személy kísérté a háttáron túl Mirzának testvéreit is, mikor azzal feyyeggették a zsidót, hogy felgyújtják házáat, ha nem kergeti vissza törzsehez a cigány leányt. De Mirza nem akart menni. Ha gazdája elakart kergetni, mindig engedelmesebb, serényebb lett s az öreg Sára együtt rimázkodott vele, hogy maradjonon. Csak a „tisztességes” ruhával nem akart megbarátkozni. Akárhányszor megkísértette Sára, hogy egy hosszabb szoknyát, szorosan tűző ruhaderekat, fejkendő, vagy még hogy czípköket húzzon, mindig huszonnégy óráig tartó háború támadt köztük, melyet Mirza makacs bosszúsággal, Sára pedig az öreg kor nak komolyságával s azon megvetés bámulással folytatott, melyet Mirza e szokások iránt tanusított. Azon időtájt, mikor Sára utolsó kísérlete is, hogy civilizálja a cigányleányt, meghiusult, Mirza törzse utolsó strégtől hivatást intézett hozzá. De a vigyázatlan küldönc, egy gyorslábú szikár cigány fiú is elűzetett a faluból, s a

megyében az éhség dul. Azt hiszi, hogy tekin-tettel azon hírekre, melyek az országgyűlés propagáltására vonatkoznak a delegációk tlésezése miatt, a kormány nem fog késni a szülkséges felvilágosításokat megadni.

Miután a pénzügyi bizottság által betervezett költségvetés semmi egyéb, mint folytatása az eddigi szivattyúzásnak, sőt annak fokozása, azt el nem fogadja, hanem pártolja Eötvös határozati javaslatát. (Helyesítés a szélsőbalon.)

Turgonyi Lajos nem viseltetik bizalommal a kormány iránt, mely nem tűz realis pénzügyi, közgazdasági s minden ízében magyar politikát, mely nem hivo és barátja az önálló Magyarországnak és azért a költségvetést nem fogadván el, Eötvös határozati javaklatához csatlakozik. (Helyesítés a szélsőbalon.)

Hentaller Lajos kijelenti, hogy a pénzügyminiszter szombati beszéde nem elégtette ki. Rohonczy t. képviselőúrságnak — így folytatja — szombaton tartott beszédében azt mondá, hogy megszavazza a költségvetési javaslatot, mert bizik a kormány tagjaiban s azok működését áldásosnak, boldogítónak tartja az országra nézve. Ahhoz, t. ház, hogy valaki bizik-e a kormányban, vagy sem, nincs semmi közöm. Legyen mindenkinek a maga hite szerint.

Képviselőúrságnak ép oly jól, sőt jobban tudja mint én, hogy ennek a kormánynak nincsen egyetlen alkotása sem, mely megérdemelné azt az elnevezést. Miután én a költségvetés el nem fogadásában a kormány politikájának, különösen pedig a közös ügyeknek elitélését látom s miután törekvéseim főleg az osztrák supremacia ellen irányulnak, nem fogadom el a költségvetési javaslatot, hanem a függetlenségi párt által benyújtott javaslatra fogok szavazni. Minden parlamentben szokás, de házszabályaink világosan mondják is, hogy a szónokok egymást felváltva szölnak. És ime ma már egész nap, tegnap pedig egy részben a beszédek mindig csak egy oldalról folytak. Nem volna az ellen a legkisebb kifogásom sem, ha a t. tuloldalon nem volna többé senki, ki e vitában résztvenni szándékszik, de én határozottan az ellenkezőt tudom és ezt két oknál fogva nem találok rendjén. Először is azért, mert nem tartom helyesnek, hogy a ki a ház vitáit vezeti, megengedi a pártok egyikének, hogy az ahhoz tartozó képviselő részestüljön az előnyben, a melyet a törvény egyedül csak a miniszternek ad, t. i. hogy szölnön akkor, a mikor neki tetszik (Helyesítés a szélsőbalon), de nem tartom rendjén, azért sem, mert az ilyféle vitának ily módja lesüllyesztí a parlamentarizmust, elveszi a vitának egész értékét. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Nálam senki szözlásra feljegyzve nincs a másik oldalról. Meltóztatik tudni, hogy az ülés elején mindig kijelentem, hogy a javas-

czigányleány nyugodtan és becsületesen tovább élt Sámuel házban, kinek soha se került színe elé, s ki soha sem is kérdezősködött utánna.

— Szaladj Mirza gyorsan át a kastélyba, s hívd el az orvost, Sámuel ismét összesült, mint egy halott. Ne ácsorogj itt, mint egy fabáb, ne nézz semerre se, hozz segélyt gyorsan!

Igy kiáltott sirva az öreg Sára, s ott állt mozdulatlanul az elájult Sámuel mellett. A cigány leány összetogta rövid ruháját s tova iramodott a tarlókon az orvos után.

Mig oda át a kastélyban az urnó a leányt bevezette saját termeibe, Sámuel, a „zsidó” ott fektött a kertben. Az öreg Sára ott ült mellette. Törtülte a hideg verítéket kedvezőneké homlokáról, s nézte becsült, szenvedő arcát, s midőn végre azt hitte, hogy alszik, nesztelenül eltávozott mellőle, s fejesőlválva bement a csendes házba.

Benn a nagy szobában már égett a hét-ágú lámpa, s napfényvel vetélkedő fényével előnté a fehéren betérített asztalt. Remegve tekintett ki olykor az öreg Sára az ablakon a beteg felé, ide oda tipegett a szobában, elaggott testét csendesen nógatta előre-hátra s elfojtott panaszos hangon magában mormogott.

Künn ezalatt egészen csendes lett minden. Néha egy-egy elfonnyadt falevél hullt keringve le a fáról, mely alatt Sámuel pihent, s aztán felakadt mozdulatlanul, nagy sötét fürteiben, vagy pedig ruháján. A nagy madarak, melyek fenn a légben nesztelenül reptéltek tova, csak olykor-olykor hallattak egy rövid ríktó hangot, mely az elmaradt sietésre hívta fel.

(Folyt. köv.)

Általában meg kell őket tanítani minden fontosabb intézkedésre, a mi az egészségügyre vonatkozik, kiemelve ezek közt a hirtelen beálló szerencsétlenségekben való segítségnyújtás módjait, a ragályos betegségek terjedésének megállítására szolgáló óvó intézkedéseket stb.

Hogy a mezői gazdaság, gyümölcsfatermesztés, szőlő- és kőmlőmívelés, dohánytermesztés, méhészet és selyemtermesztés egészen gyakorlati uton is biztos sikerrel taníthatóak a képzésben: felhívom az Igazgató Tanácsot: tegyen jelentést arról, miképpen lehetne, ott, ahol még nincs, legalább 2—5 hold területű mezői gazdaságnak, ezen felül 1—2 hold kertnek való tért szerezni, s azt a közönséges gazdasági eszközökkel, és egy pár fejű tehénrel — mely egyuttal igavonóul is szolgálja — méhészeti és esetleg selyemtermelő helyiséggel felszerelni?

Adjon tervet arra, hogy a helyi viszonyokhoz képest, a rendezendő gazdaságban minő gazdálkodási rendszert kellene kezdeni és felállítani; és készítsen az ezekkel járó kiadásokról költségelőirányzatot.

E két utóbbi bekezdés a tanítóképzésnek így hangzik.

Hogy a konyhakertészet, méhészet és selyemtermesztés egészen gyakorlati uton és biztos sikerrel taníthatóak a képzésben: felhívom az Igazgató Tanácsot: tegyen jelentést arról, miképpen lehetne, ott, ahol még nincs, 1—2 holdnyi kertet berendezve, méhészeti és esetleg selyemtermelő helyiséggel stb. felszerelni?

És készítsen az ezekkel járó kiadásokról költségelőirányzatot.)

Hasonló módon, az intézet vidéki helyszé-
téhez képest, sorolja elő, miképpen lehetne a házi iparkutatás körébe fölveendő mesterségek, s az ezekhez szükséges felszerelések — a mennyiben még nincsenek — miho kértlenének?

Mintfogya ezen rendelkezést a jelen év tavaszán már foganatosítani, s az ez irányban teendő intézkedéseket mielőbb meg akarom kezdeni; a fölvetett tárgyakra nézve kimerítő jelentést legfőbb február hó 10-éig elvarom.

Kelt Budapest, 1882. évi január hó 1-én.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A kecskeméti színházban népszínművet adtak elő a minap Bokody Antaltól — a kolozsvári színház volt tagjától. — A kecskeméti lapok nagyon dicsérik Bokody darabjait, az „Angyalcsinálókának” érdekes meséjét, ügyes kidolgozását. A közönség is jól fogadta a kedvelt színész irodalmi kísérletét s több ízben kihívta a szerzőt.

A magyar tud. akadémia III. (matematikai és természettudományi) osztálya tegnap délután 5 órakor Sztoczek József elnöklése alatt ülést tartott. Első sorban dr. Fröhlich Izor tartott érdekes előadást „Az elhajlott fény intenzitásáról.” Előadó már évek óta tesz kísérleteket csekély elhajlással bíró felületeken, melyek az elméletnek egészen megfelelő tapasztalati eredményre vezettek. Az üveg- és fémrácsokon ellenkezőleg az intenzitás, tapasztalati értékei legnagyobb ellentétben állanak a fényhajlás közönséges elméletével. Utána Konkoly terjesztett elő több csillagászati jelentést: az óvavallai csillagadában 1881-ben nevezetesen az „Venus (egy figy. rajzzal), Mars (3 figyelés 3 rajzzal), Jupiter (17 figyelés 16 rajzzal), Saturnus és Neptun, továbbá 6 üstökös, 34 asteroid és 180 összehasonlítási csillag megfigyelését. Ugyan ő betherjeszté az 1882-ben észlelt napfoltokat. 196 napon 902 napfolt pozitíváját határozták meg. A múlt évben csak egy nap nem láttak foltot a napfényen. Feltűnő csillagot 569-et észleltek és pedig 340-et O. Gyallán, 141-et, Selmezyben és 88-at Nagy-Bacsókeréken. Végül bemutatja a herényi (Szombathely mellett) asztrológiai observatórium leírását és az abban tett megfigyeléseket Gothard Jenő és Sándortól. Hantken Miksa az Enganeak és a tengeri alpart területén előforduló Clavulina Szabó rétegekről és az Enganeak nagy elterjedéséről bír felső krétakori mészkőről értekezett. Borbás Vince az Aquilagiák rendszere és földrajzi elterjedése című hosszabb értekezését mutatta be, végül Lóyka Hugó tanár mint vendég dr. Reha H. regensburgi törvényszéki orvos „Ascomitaceae al H. Lóyka Hungaria Transylvania et pro parte in Galicia collecti cz. latin értekezését. Ezzel az ülés véget ért. — Az akadémia nemzetgazdasági bizottsága f. hó 19-én (csütörtökön) d. u. 5 órakor ülést tart az akadémia Kisfaludy-termében. Az ülés fő tárgya Hegedűs Sándor értekezése: A valuta-kérdés a párisi pénzérték konferencián.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1882. január 18.

Helyi hírek.

— **Péterfi Domokos** helybeli derék vízfőnök, s társas köreinek egyik népszerű alakja fájdalommal, és részben örömmel értesültünk hogy eltávozik köztünk. Örömmel, mert az igazságügyi miniszter a budapesti ítélő táblához kiegészítő bírót nevezte ki s ez a fiatal tehetséges bíróné nézve megérdemelt kitüntetés, fájdalommal a vesztéséért, melyet az igazságügyi miniszter e kinevezéssel nekünk okozott.

— **Obadics** altábornagy, kertületi parancsnok, Boszniába történt áthelyezése folytán a tegnapi napról vonattal utazott el városunkból Szerajevába, új állomási helyére.

— **A helyben állomásozó** 62-ik gyalog ezred zászlóalj, mint említettük, holnap este nyolc órakor vesz ünnepélyes búcsút Kolozsvár városától. A Kolozsvárt lakó összes tisztikar teljes díszben fog megjelenni s a csapatok a főtéren akként lesznek felállítva, hogy a balszárnny a tükörképzőzetű épület előtt, a jobb szárny a városház előtt foglal állást s Rodakovszky altábornagy tart szemlét felettük. Innen zenével vonulnak ki a vasúthoz. — Az ezred Dályabá van rendelve s csak ott fogja megkapni a rendeletet, hogy mely irányban folytassa tovább útját; minthogy pedig a 62-ik a legnépesebb ezred közé tartozik, melyek a hazából még nem mozdultak ki, ez okból erre őt is a sor, hogy a hazán kívül nyerien állomást, esetleg megvívja a harcát a szláv felkelőkkel. Bárhová távozzék azonban az ezred, e város lakosságának rokonszenvét viszi magával, mert akármilyen véleménynyel legyen valaki a közös hadsereg intézménye iránt, a kizárólag derék, székely fiukból álló legénység, a nagyrészt magyar születésű vagy magyarul beszélő tisztikar és tapintatos ezredese megnyerte magának a polgárságot s oly szerellett kényes viszonyok között, a minők Kolozsvárt fejlődtek ki, csakis egy ilyen tősgyökeres székely ezred tarthatta fenn a megintott békét. Kicsérje tehát őket messzi utjokra szerencsekívánatként s melegen öhajljuk, hogy a mi rokonszenyűnknek viszik magukkal, hozzanak, ha úgy kell, az idegen földről a székely névnek új harci dicsőséget cserébe.

— **Nemzeti színház.** Tegnap este szeszás pihenés után „Boccaciot” adták, hogy a czím szerepben fellépessen Nyilvai Irma asszony, a debreczeni operette primadonna, mint vendég, szerződötteti czélból. A debütirozás Pálmai Ilka után, Nyilvai asszonynak felelt csekély küllő eszközével s kegyetlenül elhasznált hangjával mindenestre elismerésre méltó bátorság volt. Bátorság Nyilvai asszonytól is, de a fellépéses bátorságából az igazgatóságot is érdekli egy jókora rész. A siker teljes fordított arányban volt e bátorsággal. Nyilvai asszony ma már nem a kolozsvári színházhoz való érkezés, s ha van is rutinja s mint mondják sok operette szerepet tud — de nem úgy tudja ezeket, hogy mi is élvezhessük. Fellépése egyedül arra való, hogy komolyan megkérjük az igazgatóságot: válogassa meg jobban, kinek enged tért „tehetségének” bemutatására. Barátai vagyunk mi is ugyan az allegorikus dolgoknak s szépnék tartjuk a reménytel bízott tavaszt is, meg a telet is — mint emléket a viruló nyárnak — de a közlelebről való fellépése egy kez-dőnek, ki a színpad szőnyegén „első színi kísérletet” tette, meg Nyilvai asszonynak: egy kissé még is sok. Magáról az előadástól nem sok moudani való van, ha csak meg nem dicsőítjük újból Sziklay kisasszonyt, ki mint Fiametta, felelt bájos jelenség is volt és szépen is énekel, legjobb szerepei közé tartozván különben is a naiv fiatal gyermek. Taposlták is sokat s egész óváziószert volt helyenként a sok tetszésnyilatkozat. Megemlíti még Pajor Ágnes, kinek hangja, mióta nem hallottuk, nyert tömörségben. A karok sokat akadoztak, Marcell bohóc produkcióját tapsolta a karzat. A zenekar különben elég roz volt (az első hegedűk nem hallatszottak — trombiták hamisan, de erősen recsegték), de Nyilvai asszony éneke mellett a muzsika gyengesége nem volt valami feltűnő. (E—ü.)

— **Gázunk és aranyunk.** A Kolozsvárt megjelenő orvostermészettudományi folyóiratnak, mely a városunkbeli tudományos irodalomnak legbecesebb képviselője, a mennyiben kiválólag hazai érdektől közleményeket tartalmaz, 3-ik, a Népszertű Előadásokból a 2-ik füzetében Fabinyi Rudolf tanár véleményezését a városunkbeli világító gázra vonatkozólag, a következő eredményre jut: Középtértekben a kolozsvári világító gáz fényereje a hatos viasz-gyertya fényét 11.50-szer mulja felül. Ilyen nagyságu fényerő kifejtése mellett a gázra segélyével meg-mért gázgyújtásztás óráknént 193.5 liter. A kolozsvári világító gáz köbméterének ára 21 kr. lévén, egy közönséges gázégő óráknént tehát 4¹/₁₀ kr. árú gáz fogyaszt. Koch tanár fejtegeti Erdély ásványgazdaságát, kimutatva, hogy Erdélyből egymagából több arany került, mint Európa összes többi részéből összevéve. E cikkére különben lesz alkalmunk bővebben reflektálni még.

— **Színházi hírek.** Mátrai ur, mint sajnálattal vesszük a hirt, meg szándékozik válni színházunktól. A budapesti nemzeti színházhoz pályázott második rendezői állás után — elég biztos kilátásokkal. Nem egyszer volt alkalmunk rosszalni Mátrai ur művezetői állásban elkövetett hibáit — de mint mindig, most is elismeréssel vagyunk alakító képessége iránt s nagyra tartjuk, mint jó színészt. Vesztését volna nekünk is s kár lenne a magyar színészetre nézve is, ha e képzett s értelmes tag megválnék azoktól a deszkáktól, hol, kivált a közelmúltban Kolozsvár közönsége előtt annyi elismerést aratott. Művezetőnek nem való Mátrai ur — azt két év óta tapasztaljuk szomorúan — de hiba volna, ha ambíciója nemogatná arra, hogy játszó színésznek maradjon meg nálunk, hol e minőségben mindig megbecsülték. — E. Kovács Gy. urral, mint örömmel halljuk, a szerződés iránt

folytatott tárgyalások bevégeződéshez közelednek s kilátásunk lehet, hogy e derék erőt ismét visszanyeri színházunk. A mi elhaagyott drámák érdekében mindenek felett kíváncsok is! Mint halljuk Sziklay kisasszonnyal is sikerült megújítani a szerződést, a minék híret nagy örömmel vesszük. Abban a szerepkörben, melyre a k. a. t. temperamentuma utalja, olyan kiváló erő, a kit nagy sajnálattal nélkülöznénk. A discretebb operette szerepkörre, szeretettreméltó egyéniségével s jól iskolázott, bár nem erős hangjával a kisasszony megdöbbentette a mi közönségünket is. Szeretnők ha első operette-primadonnának azokra a szerepekre, melyek Pálmai Ilka eltávoztával tészen állanak, Hógyi Arankát a népszínház kedvelt művésznőjét sikerülne megnyerni, ki tudásunk szorít megváltul Budapestről.

— **A helybeli** ev. ref. főtanodában az 1881—82-dik tanév első felében tartandó nyilvános vizsgálatok sora a következő: Január 25-én d. e. 8—11-ig: I. éves bölcsészek, a megnyitástól. Jan. 25. d. u. 2—5-ig: II. éves bölcsészek, a természettanból. Jan. 25. d. e. 8—11-ig: 4 elemi osztály, minden tantárgyból. Január 26. d. e. 8—11-ig: II. éves bölcsészek, az állattanból. Jan. 26. d. e. 8—11-ig VI. közép oszt. minden tantárgyból. Jan. 26. d. u. 2—5-ig: I. éves bölcsészek, a latin irodalomból. Jan. 27. d. e. 8—11-ig: II. éves bölcsészek a latin irodalomból. Jan. 27. d. e. 8—11-ig: V. közép oszt. minden tantárgyból. Jan. 27. d. u. 2—5-ig: II. éves bölcsészek, a magyar történelemből és magyar alkotmánytanból. Jan. 28. d. e. 8—11-ig: II. éves bölcsészek, a lélektanból. Jan. 28. d. e. 8—11-ig: a IV. közép oszt. minden tantárgyból. Jan. 28. d. u. 2—4-ig: 1 elemi osztály minden tantárgyból. Jan. 30. d. e. 8—11-ig: I. éves bölcsészek, a vegytanból. Jan. 30. d. e. 8—11-ig: III. közép osztály, minden tantárgyból. d. u. 3—5-ig: 2. elemi, oszt. minden tantárgyból. Jan. 31. d. e. 8—11-ig: II. éves bölcsészek, a hellén irodalomból. Jan. 31. d. e. 8—11-ig: II. közép osztály minden tantárgyból. Jan. 31. d. u. 2—5-ig: 3. elemi osztály, minden tantárgyból. Február 1-én d. e. 8—11-ig: I. éves bölcsészek, a hellén irodalomból. Február 1. d. e. 8—11-ig: I. közép oszt. minden tantárgyból. február 1. d. u. 2—5-ig: I. éves bölcsészek, egyetemes történelemből. A beiratások február 9-én kezdődnek s február 10-én v. 6 órakor bevégeződnek. Kolozsvár, 1882. január 12-én. Az igazgatóság

— **Meghívó.** A kolozsvári orvos-természettudományi társulat pénteken f. hó 20-án d. u. 5 órakor, az élettani intézetben orvosi szakülést tart, a következő tárgyakkal: 1. Dr. Bikfalvi Károly: Közlemények a kolozsvári m. kir. t. ügytemelet és szövettani intézetéből. 2. Dr. Benel János: Gyomor metszés sipoly képzés czéljából, egy eset bejelentésével. Kolozsvárt, 1882. jan. 17. A titkár.

— **A helyi vasúti** mozdonyvezetők a temetkezési együleti zászlószentelés alkalmából jövő február hó 4-én a Stadler-kert újonnan épített termében táncvigalmat rendeznek, melynek tiszta jövedelme a mozdonyvezetők özvegyeit és árvaikat segélyező egyület alapjának javára fordítatik.

— **Időjárás.** Európában: A nagy légnyomás (787) a continens közepé tájáról kiterjed annak többi nagy részére is (775—778). Gyenge szelekkel az idő többnyire változó felhőzetű, száraz a hőmérséklet nagyobbodott. Hazánkban: Többnyire északnyugati és északi helyenként erős szelek mellett a hőmérséklet az (erdélyi részek kivételével) jóval fölébb szállt; a légnyomás kevéssel mindenütt kicsobbodott. Az idő többnyire napos felhős borussal váltakozik. Havazás Besztercebányán, és S.-Szt.-Györgyön volt. Kilátás a jövő időre: Hazánkban: Általában változó felhőzet mellett nagyobbodó s helyenként csapadékok várhatók.

Hazai hírek.

— **A Bolyai** emlékre tett újabb adakozók. A néhai tanár: Bolyai Parkasnak állítandó emlékkőre újabb adakoztak: 1) Tóts. Horváth Gáspár tanár ur 3 ik sz. gyűjtőjében: Mélt. Dosa Miklós kir. táblai ülnök ur 5 frt. 2) Mlt. Tég-lási Károly ny. m. k. bányaügy ur levél mellett 1 frt. Együtt 6 frt A Bolyai emlékkőre eddig begyűlt adományok fő összege 335 frt 88 kr. A lelkes gyűjtőknek és adakozóknak hálás köszönetet mondva; felkérjük az igen tisztelt iv tartókat méltóztatásnak gyűjtő iverket mennél rövidebb idő alatt beiktatni, hogy a további intézkedéseket meg lehessen tenni. Az intéző bizottság nevében és megbízásából, M. Vársárhely, 1882. jan. 17-én. Bihari Sándor, a bizottság pénzkézlelője.

— **Varga Gyula** fiatal költő és fővárosi statisztikai hivatali fogalmazó tegnapi délután tartotta esküvőjét Szász Póli kisasszonnyal, Szász Károly miniszteri tanácsos; és ismert akadémikusunk bájos leányával. Az esketést Szász Domokos, a menyasszony nagybátyja végezte. Az esküvőre, melyben a rokonok nagy száma vett részt, Szász Károly ezt a szép verset írta:

Jó leányunk voltál — légy jó feleség!
Örömtől vészed el — vigy örömet hozsz,
Kinek mindene vagy, élel dűvősege,
Ki szívesen érteled élelét áldozná!

De az áldozatra vajh! ne legyen szükség,
Töltsd az élel azt oh ne kívánja!
Az a ház boldog, hol csöndes tisz, kis mécs ég.
Melynek dala van csak, nincs tragédiája.

— **A drámaíró bosszúja.** A „N. P. J.” beszél el a következő történetet: Egy ifjú realiskolai tanár s ismert színművész és költő, ki az akademiánál legutolsó művével sikert nyert (Várady Antal?) nem tudta kivívni, hogy azt a nemzeti színházban előadják. Boszút tervelt. Nagy terjedelmű drámát nyújtott be a nemzeti színház bíráló bizottságához s várta az eredményt. Elűtötték rajta a ports kimondták, hogy lehetetlen előadni. Erre a tanár udvarias levelet írt, montegette magát, hogy az elutasított dráma benyújtásakor elélelde megírni, hogy ez nem eredeti, hanem egy elsőrangú olasz író munkája, melyet egész Olaszországban nagy lelkesedéssel adnak elő.

Vegyes hírek.

— **Megtévelyodott család.** Audouille francia közegében egy hattagú család csaknem egyszerre örlött meg: az apa, Lochin Péter, neje, két fia és két leánya. Mind a hat azt hiszi, hogy ruháikban ördögök laknak és szobrocskákhoz mérget kevertek számukra. Mindenütt ördögöt látnak. Éjjel fél mezeletlen futottak a templomba, hogy a pappal az ördögöt kiűzessék; szobájukat teleg rakták szent képekkel és szobrocskákka. Egy éjjel a két lányt és két fivértiket a tóban fűrdőve találták, csikorgó hidegben. A hatóság végre mindnyájukat a de le roche gaudini örlött házába csukatta. Megtévelyodásuk okát nem lehet tudni.

— **Uj selyemhernyó.** A kalkuttai olasz konzul jelentése szerint Indiában egy a benszültöttek által yussurnak nevezett selyemhernyót fedeztek föl, a mely jórával selymet ad, noha eltarítása nem jár annyai költséggel s fáradsággal, mint a szederlevélből elő heryő. Lotteri olasz, ki 22 éve él Indiában, több évi kísérlet után meggyőződött, hogy a yussur-hernyó selyme majdnem fölér a szederleveles heryővel. A yussu selyemfonala háromszorta oly vastag, mint az eddigi selyemhernyó. Minthogy Olaszország égalja keveset tér el India északi vidékeiről, a pnduai, cagliari, catanzoroi és salernoi gazdasági egyesületek azonnal elrendelték a kísérleteket, hogy kintjének, vajjon az új faj Olaszországban meghonosítható-e.

— **A csehek** Neményi röpiratáról. A cseh lapok, ismertetvén dr. Neményi „Hungaricae Res” cz. röpiratát, határozottan elítélik a német központi schulverelnök a magyarok ellen irányított akcióját. A csehek ugyan jól ismerik a magyar viszonyokat és korantsem veszik készpénz gyanút, a mit az említett röpirat tartalmaz, őt tudják, hogy ez utóbbi nem egyébb, mint igyekezett a szerezcent fehérre mosni, de a németeket még sem vehetik védelembe. A csehek véleményét legvilágosabban fejezi ki o tárgyban a prágai „Cechi”. Milyen jogon avatkozhatnak a szomszéd birodalom állatvalói az osztrák-magyar birodalom belügyeibe? A birodalmi németeknek legkevesebb joguk van arra nézve, a humanizmus eszméje mellett zászlót emeljenek, e kultúrvolk megfosztja a lengyeleket nyelvtől, az elzásziakat kivetkőzteti nemzetiségükből, és szót mernek emelni, ha valahol egy-két zsidóiskolát nemzetivé változtatnak! Jó lesz, ha a németek az igazságosság elvét először saját hazájukban honosítják meg és akkor hamarabb lesznek foljogositva arra, hogy a szomszédnak erkölcsi prédikációt tartsanak.

— **Apró hírek.** Párisban egy Lengyel nevű magyar származásu embert ítélte el a napokban a párisi törvényszék 4 évi börtönrre kettős házasság miatt. Lengyel még N.-Szebenben kélt össze egy Goll nevű özvegy asszonnyal. Egy évi zavaros élet után Párisba vetődött, hol egy Roulet nevű francia kisasszonynak nyerte meg a kezét, kinek anyja aztán rájött a turpisságra. Panaszt tettek, s Lengyelt bigamiáért 4 évi börtönrre ítélte el a törvényszék. — Az Odissea kéziratát Rokos hellén kutató fedezte egy kolostorban. — Ötven amerikai nő ajánlotta legközelebb szolgálatát Parnell nővéreinek a landliga szerveztetere. Parnell kisasszony elfogadta az ajánlatot, s most már az 50 amerikai nő utban van Írország felé. — Párba j volt tegnap a fővárosban két zenész között. Az egyiknek jobb vállán a bört felhorzsolta a golyó. Egyéb baj nem történt. — Ujtengeralatti táviró. Charltonból szerdán indult el a Siemens-féle Faraday nevű gőzös, hogy lerakja az Amerikát és Európát összekötő új kábel végét. Az egész vonal hossza 3000 mértföld. — A korai halátszat a szicíliai partilakoknak a legújabb kimutatás szerint 1878-tól kezdve 37 milliónál többet követelt.

CSARNOK.

Vicentiő atya kalandja.

— Szan Franciscói legenda. —

(Folytatás.)

„Nézzé!” szólt a pater az eltérülő vidékre mutatva. „Nézzé, nem látja ott azt az fenséges érseki várost hatalmas rakpartjával ragyogni világított fasoraival? Nem látja ezt a második mennyboltozatot ott alant?”

— Ne Jirum-Jarumoz, tiszteltele méltó atya, s hogy fel állásággal szolt az idegen

maga után vonva a megrémült patert. „Inkább azokra a csillagokra legyen gondod, miket eszed látta ki buksi fejedbe. Ugyan kérlek, hagyj fel tútlványaidal s elragadtatásaidal, mert az idő borzasztó rövid.

A pater alázatosan követte társát a nékl, hogy 1 szót váltott volna. Mikor a hegy északi oldalán alászállóban voltak, néhány percz mulva a pater árhaból mosott helyeket fedezett fel s lába egyszerre üblöbéli szilárdabb homokra jutott. Az idegen itt megpihent egy kissé, a pater észre vette, hogy közvetlen mellettük egy csónak áll készen. Társának parancsára aztán nagy engedelmességgel a komor jármű bátsó részébe huzdott a pater, s észre vette, hogy az evezők is teljesen osztoznak az ő társának sajátosságában, szintén olyan testetlen ködös állományt tesztel bírnak; s ez a hasonlóság annál kétségbeesőbb lett a paterre, mikor azt is észre vette, hogy a mint egyszerre csapják a habokba lapátjaikat, mi zajt se keltenek. Az idegen a kormányhoz lépett s nyugodtan irányozta a csónakot, míg a köd, mely a viztükrele tapadt s a csónakot egészen körülleplezte, ugy szólvá olaszfállal látszott őket körülvenni a külvilágtól, mely oda kint sürögött forgott. A mint egy tovább haladtak, a pater aggodalmas fülét különböző hangok ütötték meg. Sziklarecseség, kötéls zúgás, de a fátályos csendet mi rezgés se törte meg s a gypiasz köd meglehet mi sem hasít el. — Titokzatos utazásuk egyhangúságát csakis egyetlen egy esemény szakította félbe.

Az a félszemű evezős, ki épen a paterrel ült szemközt, mihelyt a szent atya tekintete vele találkozott, oly kísértetiesen vigyorgott, s meglevő szemével oly ördögi jelentősen hunyorgatott, hogy a pater kényszerült valamilyen jámbor felkiáltást hallatni, a minék aztán az lett a szomorú következménye, hogy a tengerészek szépen ölbe kapták s felfelé fordították a csónakba: fejével a jármű alja, sarkaiyal az ég felé. — De még az az esemény sem zavarta meg a kísérteties csónak többi népének komolyságát.

(Vége köv.)

A

„Kelet” magántáviratai.

(Magyar távirati iroda)

Budapest, január 18. A képviselőház a költségvetésnél Goicsak Károly ellenzéki beszébében a pénzügyi jelentés, főleg pedig a hadi budapesti irányul. Szerinte a három évi activ szolgálattal leszállítandó, mert az ország munkaerőben nyer; a vámjövedelmi hiányt és a restitutó visszaszállgat hangsulyozza s állítja, hogy Ausztria javára adozunk a cizkor kiviteli megtérítés által. Kovács ellenzéki a pénzügyi politika ellen beszél.

Grünwald kiemeli, hogy a kiadások a bevételeket fölülmulják ezt hitellel fedezzzük, melyek bevételeink 40% teszik.

Horánszky az államhivatalnokok közti corruptio ellen szólal fel. A minis-terelnök megjegyzi, hogy hallomásokra nem lehet vizsgálatot elrendelni.

Herczegovinában a csapatok parancsot kaptak, táborozás és meneteléskor óvatossággal élni, mint ellenség földjén.

Zára, január 18. Herczegovinában a helyzet komolyabbá lesz.

London, január 18. Oroszországnak Merv felé előnyomulását figyelemmel kíséri Anglia.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KAROLY.

NYILTTÉR.)*

Beküldetett.

Hogy a több oldalról hozzám intézett kérdésekre válaszoljak, van szerencsém T. cz. megbízomnak 4 és fél százelek magyar földhitelintézeti zálogleveleket

Lemberg-Csernovitzai elsőbbségi kötvények

3-ik kibocsátvány, s az

Építkező társaság részvényeit s tökések elhelyezésére melegen ajánlái. Az utóbbiak különösen a magas jövedelmekért s nagy áremelkedésért.

Mayer Antal

Bank-üzlet

Bécs Schottenbastei Nr. 5.

Eladás és vétel mindenféle értékpapiroknak készpénzzel

Előlegek tözsei papirokra

Conto-Current-üzlet

1/8 % provisio

5 % kamat, ha az üzlet a felek javára

6 % „ ha fél kárára történik.

Jelzálog hitel

Kikötések

Biztosítása sorsjegyek és zálogleveleknek.

Üzleti megbízások a tözsdére csak kivételosen teljesítettnek.

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért semmi felelősséget nem vállal a

Magyar kir. államvasutak menetrendje. (Keleti vonal.)

Érvényes 1881. évi május hó 15-étől.

Nagyvárad—predeal irány Kolozsvárról.

Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes-vonat		Menetjegy árak			
		202. sz.	óra perc	204. sz.	óra perc	202. sz.	óra perc	II. oszt.	III. oszt.	frt.	kr.
Nagyvárad (Vendéglő)	Elind.	3 25		5 00		6 50		6 29	4 49		
M.-Telegd	"	3 56		5 42		8 17		5 31	3 79		
Rév	"	4 31		6 24		10 00		4 36	3 12		
Csucsá (Vendéglő)	"	5 28		7 28		12 41		2 96	2 12		
Bánffy-Hunyad	"	6 01		8 05		2 13		2 06	1 47		
Egeres	"	—		8 50		3 30		1 16	— 83		
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	7 08		9 40		4 58		—	—		
Kolozsvár	Elind.	7 18		10 14		8 00		—	—		
Apahida	"	—		10 36		8 37		55	39		
Gyères	"	—		12 04		10 54		2 14	1 53		
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8 30		12 38		11 43		2 84	2 03		
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8 53		12 48		12 23		—	—		
Maros-Ujvár	"	—		12 56		12 35		3 12	2 23		
Felvincz	"	—		1 03		12 52		3 13	2 24		
Nagy-Enyed	"	9 17		1 27		1 42		3 67	2 62		
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erk.	9 33		1 47		2 17		4 24	3 03		
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9 40		2 07		3 00		—	—		
Karácsonfalva	"	—		2 35		3 48		4 90	3 50		
Balázsfalva	"	10 09		2 50		4 17		5 18	3 70		
Hosszu-Aszó	"	—		3 07		4 44		5 55	3 97		
Mikeszása	"	—		3 23		5 15		5 92	4 23		
Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erk.	10 42		3 41		5 44		6 33	4 52		
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10 49		3 51		6 52		—	—		
Medgyes	"	11 03		4 11		7 42		6 74	4 82		
Erzsébetváros	"	11 25		4 44		8 45		7 48	5 34		
Szegesvár (Vendéglő)	Erk.	11 51		5 22		9 49		8 38	5 99		
Szegesvár	Elind.	12 11		5 32		10 33		—	—		
Héjasfalva	"	12 26		5 50		11 15		8 79	6 28		
Erked	"	—		6 28		12 19		9 45	6 75		
Homoród-Kőhalom	"	1 29		7 29		2 00		10 56	7 54		
Agostonfalva	"	2 04		8 18		3 53		11 58	8 28		
Apácza	"	2 24		8 51		4 41		12 12	8 66		
Földvár	"	2 44		9 23		5 37		12 33	9 09		
Brassó (Vendéglő)	"	3 25		10 02		6 48		13 63	9 75		
Predeal	Erk.	4 28		—		—		14 87	10 62		

Predeal—nagyvárad irány Kolozsvárról.

Allomások		Gyors-vonat		Személy-vonat		Vegyes-vonat		Menetjegy árak			
		201. sz.	óra perc	203. sz.	óra perc	201. sz.	óra perc	II. oszt.	III. oszt.	frt.	kr.
Predeal	Elind.	1 09		—		—		14 87	10 62		
Brassó (Vendéglő)	"	2 16		6 13		7 25		13 63	9 75		
Földvár	"	2 44		6 52		8 35		12 73	9 09		
Apácza	"	3 03		7 23		9 34		12 12	8 65		
Agostonfalva	"	3 18		7 51		11 00		11 58	8 28		
Homoród-Kőhalom	"	3 52		8 41		12 48		10 56	7 54		
Erked	"	—		9 41		2 49		9 45	6 75		
Héjasfalva	"	4 54		10 15		4 01		8 79	6 28		
Szegesvár (Vendéglő)	"	5 07		10 32		4 29		—	—		
Szegesvár	"	5 12		10 52		5 23		8 38	5 99		
Erzsébetváros	"	5 40		11 31		6 49		7 48	5 34		
Medgyes	"	6 01		12 06		8 10		6 74	4 82		
Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	Erk.	6 13		12 24		8 38		—	—		
Kapus (Vendéglő)	Elind.	6 31		12 30		9 50		6 33	4 52		
Mikeszása	"	—		12 49		10 30		5 92	4 23		
Hosszu-Aszó	"	—		1 05		10 54		5 55	3 97		
Balázsfalva	"	7 03		1 25		11 39		5 18	3 70		
Karácsonfalva	"	—		1 40		12 06		4 60	3 50		
Tövis (Elágazás Gyula-Fehérvár felé)	Erk.	7 30		2 06		12 49		—	—		
Tövis (Vendéglő)	Elind.	7 37		2 26		2 18		4 24	3 03		
Nagy-Enyed	"	7 54		2 48		3 04		3 67	2 62		
Felvincz	"	—		3 10		3 47		3 13	2 24		
Maros-Ujvár	"	—		3 17		3 58		3 12	2 23		
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erk.	8 18		3 24		4 09		—	—		
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8 23		3 34		4 50		2 84	2 03		
Gyères	"	8 47		4 10		5 55		2 14	1 53		
Apahida	"	—		5 38		—		55	39		
Kolozsvár (Vendéglő)	Erk.	10 7		5 50		8 21		—	—		
Kolozsvár	Elind.	10 17		6 28		8 40		—	—		
Egeres	"	—		7 26		10 08		1 16	— 83		
Bánffy-Hunyad	"	11 32		8 12		11 38		2 06	1 47		
Csucsá	"	12 05		8 54		1 25		2 96	2 12		
Rév	"	12 50		9 52		3 56		4 36	3 12		
M.-Telegd	"	1 17		10 27		5 43		5 31	3 70		
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	1 45		11 04		6 52		6 29	4 49		

Kapus—Nagyszebeni szárnyvonal.

Allomások	Szem. von. 1882. sz.	Minden nap	Allomások	Szem. von. 1812. sz.	Minden nap	Allomások	Szem. von. 1811. sz.	Minden nap	Árak
		óra perc			óra perc				II. o. III. o.
Kapus (V.) Ind.	11 19		Kapus (V.) Ind.	4 25		N.-Szeben (V.) I.	3 58		6 19 5 85
N.-Szeben (V.) E.	1 41		N.-Szeben (V.) E.	6 50		Kapus (V.) Erk.	5 50		8 33 4 52

Tövis—Gyulafehérvári szárnyvonal.

Allomások	Szem. von. 1702. sz.	Minden nap	Allomások	Szem. von. 1701. sz.	Minden nap	Allomások	Szem. von. 1711. sz.	Minden nap	Árak
		óra perc			óra perc				II. o. III. o.
Tövis (V.) Ind.	2 39		Gy. Fehérvár I.	1 01		Gy. Fehérvár I.	6 24		5 01 3 59
Gy. Fehérvár E.	3 11		Tövis (V.) Erk.	1 33		Tövis (V.) Erk.	7 14		1 24 3 03

Kocsárd—Marosvásárhelyi szárnyvonal.

Allomások	Szem. von. 1802. sz.	Minden nap	Allomások	Szem. von. 1801. sz.	Minden nap	Allomások	Szem. von. 1801. sz.	Minden nap	Árak
		óra perc			óra perc				II. o. III. o.
Kocsárd (V.) Ind.	9 12		Kocsárd (V.) Ind.	5 00		M.-Vásárhely Ind.	9 07		5 31 3 70
Maros-Ludas	10 08		Maros-Ludas	4 08		Csapó-Radnóth I.	10 28		5 58 1 28 3 05
Csapó-Radnóth I.	11 13		Csapó-Radnóth I.	6 05		Maros-Ludas	11 20		6 55 3 62 2 59
M.-Vásárhely E.	12 26		M.-Vásárhely E.	7 18		Kocsárd (V.) Erk.	12 14		7 49 2 84 2 03

IGEN HASZNOS ALKALMI CZIKKEK!

Oriási választék és Kolozsvártt legolcsóbb forrás!!

A főtéren, br. Jósika-ház alatt, a nagy dohánytözsde mellett levő

DISZ-ÁRÚTÁR

üzletemet teljesen újonnan berendeztem.

KAPHATÓK: Mindennemű téli czikkek, u. m. nagyon szép mustrák kezdett munkákból czipők, kanapé-párnák Kules-tartók és ruhatartók, alsó ingek, női muffok, derék-füdzők, hárász-kendők, leánygyermek posztó-köntösök, női és gyermek-strimfik, minden fajta kötő-gyapokat, gép-czernák, férfi ingek, esőernyők, nyakkendők, férfi és női glacié posztó és szarvasbőr-kezttyük, férfi és gyermek posztó-kalapok, férfi-, gyermek- és női czipők különösen nagy választékban. — Illatszerek, szappanok, eszéki szappan, pomádé és puder, diszített kézi kosarak, uti kofferek és táskák, gyermek bölcsők kerékkel és rugóval, dús választékban ALBUMOK, czukortartók és színházi látesővek, mechanikus: lég és gőzerejű játék-szerek ezeken kívül mindegyik galanterie, nürnbergi és gyermekjátékok nagy választékával üzletemet felszereltem.

Postai megrendeléseket legnagyobb figyelemmel utánvét mellett eszközölök.

Jó minőségért kezeskedem.

Mély tisztelettel ajánlja magát

a disz-árutár tulajdonosa

KOHN LAJOS.

Főter br. Jósika-ház alatt.

(255)

44—52

Cs. kir. szab. védjegy

Páris, 1878. kitüntette

EUCALYPTUS-SZÁJ-ESZENCZIA

Az Eucalyptus-szájeszenzia a szájbizut azonnal az és tartósan eltávolítja; a legbiztosabb óvzer fogfájás és fogszu ellen; tisztítja a beteg szobák levegőjét és elevenítő illattal tölti be azokat. A császári Orosz kormány az Eucalyptus-szájeszenziát, nyilvános gyógyintézetekben fertőtlenítő szerül atörök betegségekben használni elrendelte.

Kapható az osztrák-magyar birodalom és a külföld összes jó hírnevű gyógy és illatszertáiraiban.

(43)

N. B. Összes raktárainkban Dr. C. M. Faber hírneves és már 1862-ben Londonban a nagy díjéremmel kitüntetett, a száj egészégügyi ápolására és a fogak ép fenntartására szolgáló kitűnő os. kir. szab. Furítás száj szappan mindig kapható, Kolozsvártt kapható Csapó Sándor üzletében.

Fertőtlenítő rothadást gát. ló fenartó óvszert ragályos fertőzés ellen, a száj gyógyse res ápolására DR. C. M. FABER TOL O felsége a néhai Mexi. coi császár udvari fog orvosától Bécsben.

Főraktár FELIX GRÜNSTEIDL-nél

Bécs, I. Sonnenfelsgasse 7.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Gyomor nyálkásodás ellen.

Vilmos Ferencz gyógyszerésznek Neunkirchen N.-Oe. Simmering Bécsnél junius 19. 1881.

Alant irt tisztelettel kéri, ezennel tekintettségemet, miszerint a világhírű Wilhelmföle köszvény ellenes és antirheumaticus vértisztító-Theájából egy csomagocskával alább irt ezim alatt küldeni sziveskedjen.

Teljes tisztelettel,

Josef Labner

Hauptstrasse Nr. 28. Thür Nr. 24.

Főraktár Franz Wilhelm gyógyserésznél Neunkirchen N.-Oe. Ára egy csomagnak 8 részre osztva 1 frt o. é.

Kapható: KOLOZSVÁRTT Valentini Adolf gyógyserésznél

BRASSÓBAN Jekelius Ferd. gyógyserésznél.

SEGESVÁRTT, Teutsch B. Józsefnél.

NAGY-SZEBENBEN, J. B. Misselbachelnél; F. A. Reis-

senberger és Franz Jahn Söhne nál.

BALÁZSFALVÁN, Schissl Károly gyógyserésznél.

(480)

4—6

1000 forint

azon hölgynek, a ki az én

szeplőkenőcsöm

használata által egy a máj és terhesség feltjait, valamint a nap által okozott barnaságot, egyátalában az arcbőrt rutító színezetét el nem veszíti.

Egy tégelyt utánvét mellett 2 frt 10 krért küldök.

Hajak az arczon.

A hajakat nem illő helyekről elpusztítani úgy, hogy azok újból ne nőjenek, mind ez ideig csak szép kívánság maradt, miután semminemű szer nem volt kielégítő. Az én szerem tehát feltűnést fog kelteni, miután nemcsak hogy elpusztítja a hajakat, hanem azok újbóli növést is megakadályozza, annál inkább, miután a sikerért kezeséget vállalom, a mennyiben nem sikerül és esetén a teljes összeget visszaszolgáltatom.

Egy kis üveg ára 5 frt, egy nagyé 10 frt.

FISCHER ROBERT,

vegyész-tudor, Bécs I. Johannesgasse 11.

14 2—8